

Belgische Confederatie van de Zuivelindustrie

Confédération Belge de l'Industrie Laitière

Bij de oprichting van MilkBE – Au moment de la fondation de MilkBE

BELANG VAN EEN BRANCHEORGANISATIE

Met de oprichting van de brancheorganisatie zetten landbouworganisaties en BCZ een nieuwe stap in de samenwerking en het overleg tussen beide schakels van de zuivelketen. Reeds 50 jaar geleden begon de eerste samenwerking in de zuivelketen met de oprichting van de comités voor de bepaling van de melkkwaliteit en samenstelling. In 2000 werd gezamenlijk het kwaliteitsborgingsprogramma IKM. Vanaf 2006 worden er afspraken gemaakt rond de voorwaarden rond melkkwaliteit. In 2009 is met de 'Gedragscode voor de relaties tussen melkleveranciers en kopers van melk' het globale kader voor samenwerking tussen kopers en melkveehouders/producenten vastgelegd. Tot slot is in 2014 met de duurzaamheidsmonitor een gezamenlijke aanpak rond duurzaamheid in de Belgische zuivelketen uitgewerkt.

Deze samenwerking heeft in het verleden bewezen dat dit leidt tot duidelijke voordelen voor zowel de melkveehouders als voor de zuivelindustrie. Zo is er in de zuivelsector, als één van de weinige sectoren, bijvoorbeeld geen discussie over de hoeveelheid, kwaliteit en samenstelling van de afgeleverde melk. De afgesproken interprofessionele standaarden worden gerespecteerd en op de toepassing wordt toegezien door de comités. Iets wat landbouwers in andere sectoren de melkveehouders benijden. Voor al deze thema's waar in het verleden rond gediscussieerd werd, is het noodzakelijk dat er op Belgisch niveau éénduidige afspraken gemaakt worden die indien nodig op eenzelfde wijze geïmplementeerd worden in de regionale wetgevingen.

De brancheorganisatie zal hierbij meer slagkracht geven om deze regionale afstemming te behouden in de toekomst. Een erkende brancheorganisatie is immers een formele structuur die Europees vastgelegd is en de mogelijkheid biedt om afspraken tussen representatieve organisaties binnen een sector te implementeren in wetgeving via het principe van 'uitbreiding van de regels'. Zeker in een tijd waarbij bespaard wordt op het niveau van de overheid en administratie en men politiek eerder evolueert naar minder reglementering, is het dan ook belangrijk interprofessionele afspraken te kunnen formaliseren en af te dwingen met het oog op een win-win situatie voor alle partijen. Daarnaast staat de sector voor heel wat toekomstige uitdagingen, waarop antwoorden geformuleerd kunnen worden vanuit de BO. Zo moet er vanuit het oogpunt van solidariteit, gezocht worden naar oplossingen voor sanitaire risico's en mogelijke calamiteiten waarmee de sector geconfronteerd wordt en waarvoor het sanitair fonds geen oplossing biedt. Denk hierbij maar aan de problematiek van botulisme waarvan afgelopen zomer een paar bedrijven het slachtoffer werden.

Ondanks de jarenlange traditie van overleg en samenwerking is de brancheorganisatie in de zuivelsector niet de eerste officiële brancheorganisatie. In de vlassector bestaat reeds enkele jaren een brancheorganisatie en in de rundvleessector is de brancheorganisatie Belbeef actief. Deze is gegroeid vanuit het kwaliteitssysteem Belbeef. Ook binnen de aardappelsector lopen er discussies omtrent de oprichting van een brancheorganisatie.

U ziet dus dat samenwerken in de keten en formele afspraken maken in alle landbouw- tuinbouwsectoren kunnen leiden tot duidelijkheid en voordelen voor zowel onze producenten als de afnemers van onze producten. Ik reken er dan ook op dat het interprofessionele overleg in de zuivelsector op een constructieve wijze wordt verder gezet binnen de brancheorganisatie in het belang van melkveehouders en zuivelindustrie en dat vanuit de brancheorganisatie mee invulling wordt gegeven aan de maatschappelijke uitdagingen waar de zuivelsector mee geconfronteerd worden.

Sonja De Becker - Voorzitter Boerenbond

OBJECTIEVE KWALITEITSBEPALING

Halfweg de jaren zestig van de vorige eeuw ging het er soms hard aan toe tussen melkveehouders en melkerijen. Vanuit de syndicale werking werd toen heel hard gevochten, soms letterlijk, voor een objectieve en neutrale bepaling van de kwaliteit en samenstelling van de geleverde melk. Er werd vrij snel overgegaan tot het oprichten van de “Comité’s voor de Melkkwaliteit”. De eerste stappen naar responsabilisering van de kopers van melk en een betere samenwerking tussen beide partijen waren gezet. Deze stap maakte ook duidelijk dat de overheid inzag dat er moest ingegrepen worden om de melkveehouders op basis van precies bepaalde kwaliteit te vergoeden voor de door hen geleverde melk. Zo passeerde door de jaren heen een waslijst aan documenten vele beleidskamers: Koninklijke Besluiten, Ministeriële Besluiten in aanvulling op Koninklijke Besluiten, Beslissingen van de Vlaamse Regering en Beslissingen van de Waalse Regering, Protocols met het FAVV en samenwerkingsovereenkomsten met de wetenschappelijke instituten ILVO en CRA. Maar ook tussen de beide erkende organisaties MCC en Comité du Lait, die moeten instaan voor de kwaliteitsbepaling van rauwe melk, werden protocollen afgesloten.

Je zou haast denken dat er niets meer kan bijgestuurd worden en dat alles afgedekt is. Toch zien we nog mogelijkheden tot intensifiëring en versterking van de reeds bestaande interprofessionele overlegstructuren. Door de jaren heen zagen we als melkveehouder de normen en leveringseisen steeds verscherpen, maar door de interprofessionele samenwerkingsverbanden kon de melkveehouder ook zijn stem laten horen en werd en wordt gestreefd naar consensus. Het gezond boerenverstand dat mee aan tafel zit kan er over waken dat de spelregels werkbaar zijn tot in de melkveestal, ook wat betreft melkkwaliteit.

Wij zijn er in ieder geval van overtuigd dat dit nieuwe samenwerkingsverband onder de vorm van een brancheorganisatie nog meer garant kan staan voor een objectieve kwaliteitsbepaling van de door ons geleverde melk. Er hangt immers heel wat aan vast, om over de prijs niet te spreken...

Hendrik Vandamme – voorzitter ABS

DUURZAAMHEIDSDOELSTELLINGEN

Eén van de thema’s waar we vrij dringend verder moeten aan werken, zuivelindustrie en landbouworganisaties samen, is de duurzaamheid. Gelukkig hebben we daar in het verleden al een belangrijk initiatief genomen, nl. de Duurzaamheidsmonitoring, die zowel op het vlak van de melkproductie, het transport als de verwerking de inspanningen van de sector in kaart brengt. Via benchmarking worden de melkveehouders gesensibiliseerd en aangespoord om een aantal duurzaamheidsinitiatieven te nemen, die het meest geschikt zijn voor hun melkveebedrijf.

Dit is echt een mooi voorbeeld van wat we kunnen realiseren door samen te werken met de ganse keten. In 2012 heeft BCZ , die dicht bij de markt staat en dus heel wat signalen capteert, het initiatief genomen om in te zetten op duurzaamheid via een gezamenlijk programma. We hebben er toen bijna 2 jaar over gedaan om overeenstemming te vinden, de landbouworganisaties hadden heel wat vragen, waar we samen een antwoord op hebben gevonden. 2 jaar voorbereiding is lang, maar éénmaal we akkoord waren hebben we onze duurzaamheidsmonitor op 1 januari 2014 over het ganse land uitgerold. Op 3 jaar tijd worden alle melkveebedrijven geaudit, en we zitten op een deelnamegraad van meer dan 95%. Hiermee kun je dus vrij snel een wezenlijke vooruitgang boeken. We zitten nu aan de tweede ronde en we zien dat het gemiddeld aantal duurzaamheidsinitiatieven op de melkveebedrijven met ongeveer de helft is gestegen. 30% van de melkveebedrijven produceert groene energie!

Eind december van dit jaar is de 2^e ronde van de duurzaamheidsmonitoring (2017-2019) beëindigd en op 1 januari 2020 beginnen we aan de derde ronde van de monitoring van alle melkveebedrijven. Dit is een enorme opportuniteit om een tandje bij te steken en nog meer ambitie te hebben. We kunnen de signalen mbt het klimaat uit de maatschappij niet negeren. We zullen dit de komende maanden samen met de landbouworganisaties oppakken. Dat is een behoorlijke uitdaging. Er is druk vanuit de maatschappij, er is heel wat druk vanuit de retail, waar diverse nieuwe lastenboeken en logo’s verschijnen met aspecten van duurzaamheid als inzet. Retailers komen meestal elk met hun eigen systeem. Grote internationale zuivelgroepen willen met 1 duurzaamheidsprogramma over de grenzen heen werken. Het wordt een behoorlijke uitdaging om met onze sectorale duurzaamheidsmonitoring een stevige gemeenschappelijke sokkel uit te bouwen, waarop individuele bedrijven eventuele specifieke behoeftes kunnen laten aansluiten.

Met de upgrade van onze duurzaamheidsmonitoring naar een versie 3.0 hebben we een stevige test voor onze nieuwe brancheorganisatie MilkBE. In Nederland is de 'Duurzame Zuivelketen' ondergebracht in de brancheorganisatie 'ZuivelNL'. Met MilkBE beschikt de Belgische zuivelketen nu ook over een formele organisatie om uitdagingen en maatschappelijke verantwoordelijkheden als een verdere verduurzaming op te pakken. Daarom is BCZ heel tevreden dat we vandaag deze Brancheorganisatie oprichten.

Catherine Pycke - Voorzitter BCZ-CBL

VOORDELEN VAN EEN KETENAANPAK

Les relations entre producteurs et acheteurs de lait constituent évidemment un élément essentiel au sein de la filière laitière puisque cela concerne de manière permanente les acteurs des deux principaux maillons d'un des secteurs les plus importants de notre agriculture belge. Ces relations devraient a priori toujours être correctes et permettre aux uns comme aux autres de trouver le consensus, tant au niveau économique que technique. Il est vrai que cela est le cas dans la grande majorité des situations et que la bonne volonté de chacun permet en général d'éviter préventivement les conflits. Reconnaissons cependant que l'optimisme exagéré n'est pas de mise et que les exigences des marchés et de la société concourent à des différences de vue parfois très marquées.

Si les discussions interprofessionnelles qui sont de longue tradition dans notre pays caractérisent la production et la transformation laitière, elles n'ont pas toujours été à même de dégager des accords équilibrés entre certains partenaires. Il y a 10 ans de cela, nous connaissons l'un des épisodes les plus négatifs de l'histoire laitière récente pour les producteurs, avec un effondrement catastrophique des prix du lait que l'absence quasi totale de règles européennes efficaces de marché n'a pu éviter. Pour certains acheteurs aussi, les marchés de tous les produits laitiers de 2009 étaient devenus difficile d'accès et la tentation de durcir parfois à l'extrême les relations de collecte et de prix fut trop grande que pour ne pas passer à l'acte.

Il fallait absolument que l'on recherche des solutions durables pour que de telles situations ne se reproduisent plus et que le respect des producteurs corrects par leur acheteur, quel qu'il soit, coopératif ou privé, soit garanti. L'Agrofront et la CBL se sont donc mis autour de la table pour regrouper dans un document consensuel un ensemble de bonnes pratiques commerciales et relationnelles. Le résultat fut le « code de conduite interprofessionnel pour la formation d'accords entre fournisseurs de lait et acheteurs » qui a été officialisé le 22 décembre 2009. Ce code a permis de solutionner un certain nombre de situations tendues au cours des dernières années et, par ailleurs, a fait l'objet de quelques adaptations et mises à jour qu'ont nécessité l'évolution des discussions et la réalisation de certains accords. Le dernier en date est celui de novembre 2018 qui a permis à l'ensemble des organisations agricoles flamandes et wallonnes et à la CBL de développer un ensemble de modifications portant sur la détermination officielle de la qualité du lait. Il reste cependant que ce code ne couvre pas encore nécessairement toutes les situations ni toutes les matières, notamment la politique contractuelle qui pourrait sans doute être développée davantage. Et par ailleurs, il ne s'adresse qu'aux membres de la CBL et aux producteurs membres des organisations agricoles de l'Agrofront fédéral, l'ABS, le BB et la FWA.

Nous considérons dès lors que toute la politique relationnelle entre producteurs et acheteurs mérite d'être insérée dans une structure de discussions et de négociations plus formelle qui sera reconnue auprès des autorités de nos deux régions institutionnelles et qui pourra prendre des mesures complémentaires ou nouvelles ayant fait l'objet d'accords précis faisant force de loi auprès de tous les acteurs belges de ce secteur. Notre nouvelle organisation de branche MilkBE va donc pouvoir y répondre !

Marianne Streeel - présidente de la FWA
